

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egy évre ... 180 Lei.

Fél évre ... 90 Lei.

Egy negyed évre 45 Lei.

Egy óra ... 15 Lei.

Nyilttéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG

Aradi és ceanádi egyesül
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 157

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.Bulevardul Regele Ferdi-
nand I. (József tőh.-ut 22-
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1921

Főszerkesztő:
Stauber József.

Péntek, január 14.

Uj év — uj élet.

Irta: Dr. Barabás Béla.

E cím alatt elmélkedtem a polgári új esztendő első napján a jövő feladatairól, amelyeket új helyzetünkben és a változott viszonyok között meg kell oldanunk. Azelőtt a főtáncok ujéve csak egyházi ünnep volt, de ma, amikor Romániához tartozunk, ahol az egyház szervezete elválaszthatatlan kapcsolatban van az állami étellel, az új év nemcsak egyházi, de állami hivatalos ünnep is. Ez a mai új év nemcsak kalendáriumi választóvonal legyen a múlt és a jövő között, ne csak át-lépés egyik évből a másikba, hanem az ugyanazon a területen élő emberekságnak megkönnyebbülést eredményezzen és a lelkek harmóniáját varázsolja elő. Aki ezt akarja elérni, az ne nézzen hátra, ne regéljen a múlt keserűségeiről, hanem előre tekintsen és a jövőről beszéljen. Aki az ellentétek zürzavarából az elmék megértését, az érzések összhangját akarja kihalászni, az ne térjen vissza a szentrehányásokra, hanem az elnézés és megbocsátás krisztusi érzéseitől áthatva első-sorban becsülje meg embertársát, mint embert és szeresse az embert, mint felebarátját. Ha én is, te is, ő is és valamennyien, akik szellemi fölényünkkel hivatva vagyunk a tömegek irányítására, rálopunk az emberbecsülés és felebaráti szeretet erkölcsi talapzatára, akkor magyar és román vagy román és magyar megértették egymást.

A hivatalos újév első napján szétnéztek az emberek között és számolok az adott helyzettel abban a reményben, hogy ugyanezt cselekszik az állami élet irányítói is és mindazok, akiknek ma kezükben van az erő, a hatalom és dicsőség. Ezzel szemben ne vitassuk a jogokat, csak a kölcsönös kötelezéseket tartsuk szem előtt. A magyarok kötelessége bele-nyugodni az európai nagyhatalmak által elintézett, Magyarország nemzetgyűlése által elfogadott s így meg nem változtatható állami és területi viszonylatokba, dolgozni a magunk és a köz javára s alkalmazkodni az új helyzet törvényes rendelkezéseivel és szokásaihoz. A románok kötelessége pedig az, úgy az államhatáron, valamint a politikuské és

vezető embereké, hogy békét, nyugalmat, megélhetést, egyéni szabadságot és szellemi jólétet teremtsenek és biztosítsanak mind-azok számára, akiket a végzet más nyelvvel, más vallással ugyan azon államterületen velük összehozott és így egymásra utalt. Szép ez így papiroson, de az élet nem tűr meg frázist, az gyakorlati igazságot követel. Keresem tehát a fonalat, amely engem a gyakorlati igazsághoz vezet. Én meg is találtam. Csak az kell hozzá, hogy román testvéreink is vegyék kezükbe a fonál másik végét és bogozzuk össze ezt az igazságot.

Karácsonykor, a szeretet ünnepén egyik aradi magyar napilap nyilatkozatot hozott magyar és román vezető férfiakról a közzeledésről, megértésről. Nemcsak összhang, de tartalom is volt a nyilatkozatokban, sőt reális alap is. A román közélet két vezető férfija: Dr. Marsieu Juszu és Dr. Beles Jenő állspán utaltak az alba-juliai (gyulafehérvári) határoza-

tokra, amiket a román nemzetgyűlés 1918. december 1-én nagy lelkesedéssel és szent fogadalommal hozott. Elolvastam a nyilatkozatokat, siettem megismerkedni az alba-juliai (gyulafehérvári) nemzeti határozat tartalmával és abban a következő pontokat is találtam:

„Az összes hitfelekezetek egyenjogúak és az autonómia joga megilleti őket”.

„Teljes sajtószabadság, gyűlékezési és egyesülési jog”.

„Az ipari munkások részére biztosítása ugyanazon jogoknak, amelyek a legelőrehaladottabb nyugati ipari államokban törvény szerint biztosítva vannak”.

Nem teszek hozzá semmit, nem veszek el belőle semmit. Nem is magyarázom, csak konstátálom, hogy lime megvan az az erkölcsi közös alap, amelyen megértjük egymást. Nem nézek hátra, elfelejttem a múltat s magyar szí-vel köszöntöm az új évet, amely nekünk új életet biztosít.

Munkában a budapesti román főkonzul.

(Nincs lakása a követségnek.)

BUDAPEST. A budapesti román főkonzulátus vezetője, Trifu főkonzul a melléje beosztott Arlon követségi titkárral már teljes tevékenységgel dolgozik a rája váró megbízások elintézésében. A román diplomaták a magyar külügyminisztériummal állandó kapcsolatot tartanak fenn és tárgyalásaik első eredményeképpen biztosítva is van a magyar főkonzulátus, illetve követség bucurestii utja. Trifu főkonzul a jövő héten indul vissza Bucurestibe. Budapestről a hó 15-én indulnak el családtagjaikkal a magyar misszió tagjai Bucurestibe. Trifu főkonzul a romániai vizumra várakozók csoportostól keresik fel. A főkonzul kijelentette, hogy a beutazási engedélyeket a követség fogja a szabályszerű feltételek mellett megadni. Trifu főkonzul tárgyalásainak eredményéről már sürgönyileg írt jelentést Bucurestibe.

BUDAPEST. A román követség a lakáshiány miatt nem tud kellőképpen elhelyezkedni. Arlon követségi titkár egy kisebb ióni palotát akar megvásárolni, de mindezeideig nem kapott megfelelő ajánlatot. Stracea ezredesnek,

Ferdinánd király szárnysegéd-
nek, akit budapesti követté ne-
veztek ki, a hó 15-én kellett volna
Budapestre érkeznie.

BUCURESTI. A román követség budapesti utazását újra elha-
lasztották néhány hétre. A halasz-
tásnak tisztán technikai okai van-
nak, amennyiben a két előre kül-
dött megbízott még nem talált Bu-
dapestben megfelelő épületet. Amint
ez a kérdés is elintézésre nyer, a
követség és a likvidáló bizottság
30-30 tagja Budapestre utazik.
Velük együtt mennek egy nagy
erdélyi konzorcium megbízottal
is, akik gazdasági ügyleteket fog-
nak lebonyolítani a magyar fővá-
rosban. Ezt a konzorciumot a
Forestiere, a Banca Agrara és a
Banca Comerciala alakították.

Gróf Teleki nyilatkozata.

BUDAPEST. Gróf Teleki Pál
magyar miniszterelnök nyilatko-
zott tudósítónk előtt az aktuális
kérdésekről. Arra a kérdésre, vaj-
jon külföldi intervenció történet-e
a szabadkőműves páholyok műkö-
dési jogának visszaállításáról, a
miniszterelnök kijelentette, hogy
ilyesmiről nincs tudomása. A
Temps cikkéről, amelyet a nyugat-
magyarországi kérdést tár-

gyalja, megjegyezte, hogy a fran-
cia külügyminisztérium szöcsövé-
nek közleményeit optimisztiku-
san fogadják. Végül kijelentette,
hogy Gratz Gusztáv külügyminisz-
terére csak a bécsi tárgyalá-
sok befejezése után kerülhet a
sor.

BUDAPEST. Ferdinandy Gé-
za belügyminiszter tudósítónk
előtt a következő nyilatkozatot
tette: A szociáldemokrata szak-
szervezetek működésének hely-
reállítása ügyében folytak a tár-
gyalások. Az előkészítő munkála-
tok folyamatosan vannak és min-
den esetre történni fog valami.
A szabadkőműves páholyok auto-
nomiájának visszaállításáról még
nem tárgyaltunk.

LEGUJABB.

Magyar-osztrák megegyezés.

Bécs. Hegedüs Lóránt, magyar
penzügyminiszter megegyezett
Spitzmüllerrel. A megegyezés
szerint az osztrák-magyar bank
arra kötelezte magát, hogy tovább
vezeti Magyarországon a bank-
jegyzületet.

Amnesztia a vasutasoknak.

Budapest. Kerekes Mihály nem-
zetgyűlési képviselő a forradal-
már vasutasok részére amnesztiát
kért.

Apponyi és Rákosi díszpolgár-
sága. Makó. Makó város köpvi-
selőtestülete gróf Apponyi Al-
bertot és Rákosi Jenőt szombato-
ton Makó város díszpolgárjává
választja.

Két villamos-baleset. Budapest.
Szmogy Károly alezredes fején
középtül ment a villamos. Az
alezredes fel akart ugrani a ro-
hógo közútra, de a lépcsőről fe-
esüszött és a kocsikerekei alá
került. — Leitner Fülöp 50 éves,
mindkét kezére rokkant ember
tegnap reggel és este a villamos
alá yertette magát. Előbb könnyen
megsérült, második alkalommal
pedig szörnyen halt.

Nem tárgyalnak Nyugatmagyar-

országról. Budapest. Knobloch
budapesti osztrák követ kijelen-
tette tudósítónk előtt, hogy a
nagykövetek tanácsa azt az osz-
trák nézetet erősíti meg, hogy
Ausztria nem szállhat szembe az
antanttal. Renner volt államtm-
cellárnak az a véleménye, hogy
Nyugatmagyarország kérdésében
nincs helye semmiféle tárgya-
lásnak.

A bajai kiskirály.

Irtunk arról, hogy Szemző Gyula volt bajai főispán házard kártyajáték miatt a bécsi rendőrségen feljelentették. Most egy bécsi távirat arról számol be, hogy a volt főispán ellen a bécsi rendőrfőnökségen Kusovits Endre tegezésztiszt újabb feljelentést tett. Feljelentésében a tegezésztiszt elpanaszolja, hogy házardjátékon félmillió koronát vesztett s ezt az összeget Szemző nyerte. Szemzőnek ez a legujabb ügye, valamint az az ügye, amiért Léderer Ferenc milliomas, akitől régebben 28 millió koronát nyert, feljelentette, az osztrák államügyészséghez került.

Utások és vasutasok harca.

Grázi jelentés szerint a Déli Vasut alkalmazottai még mindig sztrájkolnak. A múlt héten 24 órára felvették a forgalmat és egyes vonalakon indultak is a vonatok. A Bruckból elindult utások csak nehezen juthattak el Grázba, mert a vasutasok több állomáson kijelentették, hogy nem viszik tovább a vonatot. Több állomáson csak az utások fenyegető magatartása bírta rá a vasutasokat, hogy a vonatot tovább vigyék. Göstingben a vasutasok ismét makacsokodtak. Az elkeseredett utások botokkal és revolverekkel támadták meg őket. A mozdonyvezetőt és a főkalauzt megverték. A vonat erre tovább ment s mire Grázba érkezett, már vártak rá az értesített sztrájkoló vasutasok, akik verekedést kezdtek az utásokkal. A verekedőket a rendőrség választotta szét. Több embert letartóztattak.

Nagy bankbukás Genfben.

A már jelentett londoni Farrov bankház bukásával egyidejűleg a Picard Pictet és Társa genfi bankház is fizetéseketelenséget jelentett, amely valóságos pénzügyi katasztrófa, mert a milliós veszteségekben több nagy svájci bankház is érdekelve van. A Contor d'Osmodete de Genève és a svájci bankkegyesület egyenként 20 millió frankkal vannak érdekelve, csupán 10 millió fedezet van. A fizetéseketelenség bank kijelentette, hogy a milliós veszteség nem fogja befolyásolni a részvényeredményt. A hatás azonban igen szomorú. A genfben összegyűlt hitelezők számszerint 950 a teljes veszteséget 118 millió frankban állapították meg és felügyelő bizottságot választottak.

Defregger meghalt. Bécs. Defregger Ferenc, a kiváló olasz festőművész 85 éves korában Münchenben meghalt. Defregger egyszerű tiroli parasztszülőktől származott. A festészetet Münchenben tanulta és már fiatal korában szép sikereket ért el. Legnagyobb hírnévre azok a képei tettek szert, amelyeknek tárgyát a tiroli nép életéből merítette.

Balthazár győzelme Debrecenben

(Mért üdvözölte Ferdinánd királyt?)

A napokban tartották meg Debrecenben a református egyház hivatalnokainak újjáválasztását, amely a Balthazár-párt nagy győzelmével végződött. Főkurátornak Nagy József volt miniszteri tanácsost választották meg. A presbiteriumba is csupa olyan ember került be, aki a liberális eszmékért exponálta magát, így többek között Márk Endre polgármester és Magoss György városi főügyész, akit Huber keresztény szocialista főispán felfüggesztett állásától. A református egyházi választások Debrecenben mindig főpróbái voltak a városi választásoknak.

Irodalom és művészet.

A színházi karneval-est.

Megirtuk, hogy Róna Dezső színigazgató a timisoarai (temesvári) leégett színház felépítése javára e hó 21-én a színházban karnevalestet rendez. Az előkészítő munkálatok már nagyban folynak. Ezen az előadáson a nézőteret deszkákkal leborítják és átalakítják táncteremmé. A színház igazgatósága a legváltozatosabb programot állította össze a közönség szórakoztatására. Róna Dezső színigazgató ma bemutatta dr. Robu János polgármesternek a karnevalesti műsorát. A műsor első száma az „egy perc a tenger közepén” című balett. Erre a célra a színpadot lagunává alakítják át. Azután a színpad télikertté, majd japáni teaházzá alakul. — A mostani butorraktár helyiségét barlanggá alakítják és a közönség rendelkezésére bocsátják. A színpadon tűzijáték jelzi a karnevali menet felvonulását, amely hatalmas tablóvá alakul át. Ezután következik a bálkirálynő megválasztása. A karnevali ünnepség befejezése után a táncteremmé átalakított nézőtéren megkezdődik a tánc. — A páholyokban asztalokat helyez el az igazgatóság s a zenét páholyokba elrejtve a színházi zenekar és cigányzenekarok szolgáltatják. A pazarnak ígérkező kiállítás Faludy Károly színművész rendezéje.

A színház heti műsora. Péntek d. u.: Pillangó főhadnagy. Este: Cigánygrófnő. (C. bérlet.) Szombat d. u.: Iglói diákok. Ifjúsági előadás. Este: Szevillai borbély. (A. bérlet.) Vasárnap d. u.: Angyalka. Este: Betyár kendője. (B. bérlet.) Hétfő: Titok. (Bérletszünet.) Várnai Jenő 25 éves színészi jubileuma.

A Cigánygrófnő pénteki réprize áll az érdeklődés központjában. Az elsőrangú operett, amely bemutatója alkalmával meghódította az aradi közönséget, ezúttal új szereposztással kerül előadásra. A népszerű operett kiállítás most is fellünést keltő lesz.

Az Ezüst király bemutatója január 25-én a városi színházban.

DEBRECEN. Balthazár Dezső, debreceni református püspök, aki a társadalmi és politikai harcok ütközőpontja lett, az Újság munkatársának nyilatkozott.

— Annak idején a román királyi küldöttség élén üdvözöltem, mint a bolsevizmustól minket meg szabadító uralkodót. A nagykarolyi-utra mentem a király elé és erre a román katonai kormányzó-ság hívott fel. A kormányzó-ság hangsúlyozta, illendő, hogy a bolsevizmustól való felszabadításért köszönetet mondjak és határozottan hangsúlyozta, hogy a román hadsereg nem hódítani jött.

A Szevillai borbély főszereplői Z. Várady Margit, Róna Dezső, Ocskay Mihály, Barics Gyula és Ladislai József. Az opera szombati előadását nagy várakozás előzi meg.

Vasárnap este a legrégebb magyar népszínművek egyikét, a Betyár kendőjét tűzte műsorra a színház igazgatósága. Ez a szép, igazi parasztdarab több évtizedes szünet után kerül előadásra az aradi színházban kifogástalan előadásban.

Ma ünnepi előadás a Modern Kabaréban. Változatos, érdekes műsort mutat ma be a kabaré. A két kacagató hozalón kívül kiemelkednek a műsorból: Borszéký szenzációs ének- és táncszámai. Pelik Ilus és Constant gyönyörű táncpártosa, Jimmy és Mátray tánc attrakciója, Lóta Slavikovszky és Fila Jonescu hollandi táncduettje, továbbá Nádaszy, Kránitz Böske, Rudas Bandi, Lantos, stb. külön magánszámai. Holnap szombaton P. Réthy Irénnek, a kabaré népszerű komikájának jutalomjátéka.

Szenzációs Karneval-est a városi színházban. A város közönségét lázas izgalomba hozta az a hír, hogy a színház igazgatósága a temesvári színház újjáépítése javára január 21-én Aradon még nem látott óriási farsangi mulatságot rendez a színházban. Fűlő tűzként terjedt el a hír, hogy Faludy Károly főrendező vezetése alatt az agilis rendezőség már akcióba lépett és mindent elkövet, hogy az estét feledhetetlenné tegyék a résztvevők számára. Január 21-én este Arad és Temesvár elegáns közönsége találkozni fog az aradi városi színházban, ahol pazar mulatságok keretében áldozhat egy kulturális nemes célnak.

Akiknek távozni kell Aradról.

Az evakuáló hivatal most tárgyalta az Aradon való tartózkodás iránt beadott kérvényeket. A hivatal határozata szerint Aradról távozni tartoznak a következők: Kajári József gyoroki lakos, Mocsári Márton mérnök, Szigeti Gyula kereskedő, Hunyadi Viktor vajdahunyadi lakos, Weisz Lázár nagybányai lakos, dr. Csomós Jakab esermői lakos, Geller Kálmáné varrónő erdőhegyi lakos, Walstadter C. tanítónő losenheimeri lakos, Reisz József tanító, Özpfl. Károly kereskedő, Hirsch Mátyás zsigmondházi magánhivatalnok, Nagy Erzsébet és testvérei aradi lakosok, Toperzer Árpád radnai lakosok, Gromenfeld

Mór, özv. Karlik Józsefné lippai lakos, Stein Gy. Sámuel festő, Pekkol Jenő, dr. Bégja István, id. Bayer Ferenc tanító és Davidovics Miksa körösladányi lakos. Az evakuáló hivatal határozata értelmében Aradon maradhatnak: Purs József lakatos, Schulhof Andor, Kornea Adám vajdahunyadi lakos, Gyusztó János műszaki gyárvezető, Galgóczi József, Kuheek Emma háztartási alkalmazott, Chermann György hivatalnok, Reichtshofer Sámuelné és Balassa Jenő. Ezek csak 90 napig maradhatnak Aradon. Bizonytalan ideig itt maradhatnak: Gárdos Berta kereskedelmi alkalmazott, Stüher András vágóhídi munkás, Deutsch Lajos és Zelma, Ludvig Ilona magántisztviselőnő, Krausz János borbély, Varsányi Jenő kereskedő, Komjáthy József hivatalnok, Nagy Zoltán kereskedősegéd és Seidner Sándor fatermelő.

A szegények Ferenc József végrendeletében.

A trónjavesztett Habsburg-család még jó ideig fog hallatni magáról, ha másképpen nem, annak az óriási vagyonnak a likvidálása miatt, ami a család dominiuma volt. Ezúttal az elhunyt Ferenc József beszéltet magáról egy végrendelettel kapcsolatban. A volt császári ház tudvalevőleg reprezentációs kötelességének ismerte a jótékonykodást. És hogy ez a gesztus a Habsburgoktól nem megvetendő összeget jelentett a szegények számára, mi sem bizonyítja jobban, mint az elhunyt uralkodó végrendeletének ama kitétele, hogy a Habsburgok civilistájából nem valami nagyon futotta a jótékonykodás. A Wiener Sonn- und Montagszeitung ebben az ügyben meginterviewolta Haverdát, a Habsburglothringeni ház vagyongazgatóját, aki arra a kérdésre, hogy hagyott-e hátra Ferenc József végrendeletet és megemlékezett-e benne a szegényekről, így válaszolt:

— Az 1901. évből maradt egy végrendelet, amelyben tényleg mincsenek megemlítve a szegények. Magyarazatot akarnak e felől? Megmagyarázom. Első ízben beszélek erről. A Ferenc József magánvagyonára vonatkozó végrendelet két részből áll. Az első részben természetes örököseiről beszél, még pedig leányairól, Gizelláról és Valériáról, valamint unokájáról, Windischgrätz Ottó hercegnőről, aki néhai Rudolf trónörökös leánya. Ezeknek a rovására azután a második részben nagy összegeket szán dinasztikus érdekek céljaira. Annak a vagyonnak a jövedelme, amelyet nem utódjai kapnak, arra szolgál, hogy a mindenkori császárnak mindig módjában legyen saját eszközeiből jótékonykodni és a szegényeket támogatni, amit a civilista egyedül nem tehetne lehetővé.

Betiltott Schnitzler-darab.

BERLIN. A kormányhatóságok utasítására a rendőrfőnökség váratlanul betiltotta a Kleines Schauspielhausban Schnitzler Arthur Reigen-jének premierjét. Az volt a megokolás, hogy a darab erkölcstelen, vallástalan és politika tekintetében is alkalmas arra, hogy megütközés keltsen. A berlini zeneművészeti főiskola vezetősége járt el a betiltás érdekében, mert a Kleines Schauspielhaus színpadja ennek a főiskolának a palotájában van és a főiskola feljelentésében azt hangsúlyozta, hogy falai között nem tűrhet meg erkölcstelen és fajtalan színelőadást. Eysoldt Gertrud a nagyevű színésznő a Kleines Schauspielhaus bérlője és művészeti igazgatója a tilalom ellenére megtartotta a bemutatás előadását. Természetesen zsufolásig megtelt a nézőtér, feszült izgatottság fogta el a közönséget, mert az esti lapok már hírt hoztak a darab betiltásának. Mindenki izgatottan leste, mi fog történni.

Még a darab kezdete előtt félrehúzták a függönyt és megjelent Eysoldt Gertrud. A premier közönsége azt hitte, hogy be fogja jelenteni a bemutatás elmaradását. E helyett azonban a művész rövid beszédben védelmére kelt Schnitzler Arthurnak és tudatta, hogy noha ezuttal nem pénzbírsággal, hanem hat heti szabadságvesztéssel fenyegetődik a rendőrségi tilalom, mégis előadja a Reigent, mert ennek a színpadnak magas művészi hivatása van és nem engedheti, hogy nem művészi fórum, hanem rendőri hatóság Schnitzlert ponyvairónak bélyegezze. A próbákra a rendőrség illetékes tényezői meg voltak hívva, de egyetlen egyszer sem jöttek el. Feltételezi róluk — mondotta Eysoldt Gertrud — hogy könyv alakjában sem ismerik Reigent.

Hallatlan botrány! Szégyen! — hallatszott a közönség köréből. Eysoldt asszony döntő bíról hívta fel a publikumot, hogy erkölcstelen darab-e a Reigen és nagy taps volt rá a felelet. A premier azután minden baj nélkül ment végbe, de némileg csalódást hozott. A jeleneteknek távolról sincsen oly megkapó hatásuk élőszóban a színpadon, mint a könyvben, a mű finom szatírája nem érvényesült és a leghatásosabb részek elmosódtak. Talán része volt ebben az előadásnak is, a szereplők ugyanis nem állottak feladatuk magaslátán és az összjáték mintuntalan ingadozott.

A valutapiac.

Páris, svájctávirat január 12-ről: Dollár 16.75, leu 21.75, márka 23.50. Bucuresti: Dollár 76.5, márka 1.09. Arad: Dollár 74, márka 1.10. Timisoara (Temesvár): Dollár 75, márka 1.09. Budapest: A magánforgalomban a következő kurzusok voltak: Márka 823—825, leu 761—762, dollár 562, rubel 289, szokol 668, dinár 1480—1490. Értékpapírokban tényleges üzletek nem kötöttek. Bécs: Márka 96 és fél, francia frank 4135, svájci frank 1030, dollár 675, szokol 785, jugoszláv korona 451. Zürich deviza: Berlin 935, Holland 211, New York 639, London 2407, Páris 3915, Milano 2260, Prága 765, Budapest 115, Bucuresti 870, Zágráb 435, Varsó 85, Bécs 145, osztrák lebeljegzett korona 100.

Vasárnap érkezik a bécsi gyors.

A bécs—bucuresti gyorsvonat, mint megirtuk, a nemzetközi egyezmény értelmében csak január 15-én mehet át a határon. Eszerint a ma délutánra jelzett gyorsvonat valószínűleg csak vasárnap érkezik Aradra. Jura aradi állomásfőnök ma táviratilag érdeklődött a békéscsabai forgalmi főnökségnél a gyorsvonat utjáról. Innen azt az értesítést kapta, hogy a gyorsvonat csak a hó 15-én indul el Bécsből. Ennek részint az is oka, hogy az aradi üzletvezetőségtől kért elsőosztályú kocsikat nem Bucurestibe, hanem Bécsbe kellett volna küldeni. A gyorsvonatra a jegyeket az indulást megelőzőleg 24 órával lehet megváltani. A jegyek csak egyes szakaszokra szólnak és csak Bécsben, Budapesten, Aradon, Ploestiben és Bucurestiben lehet váltani. Így ha valaki a gyorsvonattal Aradról Brasovba (Brassóba) akar utazni, egész ploestiig szóló jegyet kell váltania. A jegyeket csak oly számban adják ki, amennyi hely

van a vonaton. A menetdíjszabásra nézve még mindig nem történt intézkedés.

A gyorsvonat menetrendje a következő: A bécsi nyugati pályaudvarról 23 óra 45 perckor indul, Budapestre 7 óra 5 perckor érkezik. Innen 8 óra 5 perckor megy tovább. Békéscsabára érkezik 12 óra 50 perckor, indul 13 óra 10 perckor. Lőkösházára érkezik 13 óra 45 perckor, indul 15 óra 55 perckor, Aradra érkezik 17 óra 2 perckor, indul 17 óra 52 perckor. Bucurestibe érkezik 11 óra 50 perckor. Bucurestiből indul 18 óra 25 perckor. Aradra érkezik 13 óra 28 perckor, indul 14 óra 18 perckor. Lőkösházára érkezik 15 óra 25 perckor, indul 15 óra 40 perckor. A budapesti keleti pályaudvarra érkezik 21 óra 20 perckor, indul 2 óra 50 perckor és a bécsi nyugati pályaudvarra érkezik 6 óra 20 perckor.

A gyorsvonat három nap alatt teszi meg az utat Bécsből Bucurestig.

Megkezdődött az utlevelek kiadása.

(Nem kell katonai vizum.)

Megirta az *Aradi Közlöny*, hogy Bodrogan Aurél, a városi utlevélosztály vezetője Clujra (Kolozsvárra) utazott, hogy magával hozza az utlevelek kiállításához szükséges nyomtatványokat és a megfelelő utasításokat. Bodrogan Aurél ma délelőtt érkezett haza és utjának eredményéről beszámolt dr. Moldovan Silvius prefektusnak, aki az utlevelek kiállításáról a következő nyilatkozatot tette munkatársunk előtt:

— Az utlevelek kiállítását a mai napon megkezdjük. A városi lakosok részére a városi prefektúra, a megyebeliek részére pedig a megyei prefektúra állítja ki az utleveleket. Egyelőre csak 40 darab utlevélkönyvecskét kaptam kézhez, így az összes kérelmezők most nem kaphatják meg utlevelüket. A míg a többi könyvecskét

nem kapjuk meg, addig utlevelet csak azok kapnak, akik igazolt sürgős és fontos ügyben akarnak elutazni. Az utlevél iránti kérelmeket a prefektúrához kell benyújtani és az utlevelet ott is kapják meg a kérelmezők. Az utlevelekhez katonai vizum nem szükséges, csak a konzulátus láttaozása. Az utleveleket nem kell Clujra (Kolozsvárra) küldeni. A Magyarországra szóló utleveleket azonban el kell oda küldeni, mert ezeket az erdélyi központi Siguranta főnöke láttaozza. Minden utlevélért, akár három hónapi, akár egy évi időtartamra szól, 25 lei fizetendő. Esetleg ezenkívül kiállítási költség címén még 10 leit fognak megállapítani. A kérvényekhez ugyanazokat az okmányokat kell mellékelni, mint eddig.

mindazok állatait, akik spekuláció céljából foglalkoztak állatnyésztéssel, kitalítja a legelőkről.

A legeltetési díjak.

Az aradi és környékbeli legeltető gazdák a napokban felkeresték dr. Angel István helyettes polgármestert és a legeltetési díjak leszállítását kérték. Dr. Angel ma délelőtt magához hívatta a gazdákat, akiket felvilágosított arról, hogy a mai legeltetési díjak aránylag olcsóbbak a régiéknél. A gazdák megnyugvással fogadták a felvilágosítást és arra nézve kértek intézkedést, hogy jobb legelőhöz jussanak. Dr. Angel ezt meg is ígerte, mert jogosnak tartotta, hogy a gazdák jobb legelőhöz jussanak. Szerinte annak, hogy ma rosszak a legelők, az az oka, hogy a háború alatt olyanok is foglalkoztak állattenyésztéssel spekuláció céljából, akik addig sohasem tartottak állatot. Így a jószágok teljesen elaraszolták és teljesen lelegelték a régi állattartó gazdák részére fenntartott legelőket. A legelőket most egy bizottság felülvizsgálja és

A III. osztályú kereseti adó.

A III. osztályú kereseti adó folytatásos tárgyalása folyó év január hó 15-én a következő sorrendben fog történni: Németh Jánosné, Negus Jánosné, Orth Julia, Popovits Lila, Reiner György, Stine Anna, Schwartz Fridolin, Szerinka Ilona, Tröster nővérek, Varga Kálmán, Weisz és Fehér, Winterstein Helén, Zudor Arpád, Engel és Társa, Hegedüs Sarolta, Linczer Márton öz. Radován Péterné, Szauerland Andor, ifj. Szatmári és Társa, Csizi Kálmáné, Kiss Eszter, Papp Miklósné, Petrovits nővérek, Rózsa Vilma, Schneider Mihály, Tóth Mária, Somogyi Katalin, Damián Erzsébet, Fosztó Ágnes, Godra Vilma, Hajdu József, Noszkai Károly, Bugy és Hőgye, nőiszabók, Goschi Mihály, Hun Ferenc, Jeck és

Kremmer, Jeck Mátyás, Knap Miklós, Kremmer Miklós, Mayer Lajos, Márton Hemran, Martini János, Mitrics Vladimir, Paul Jakab, Sandru Demeter, Szentimbreán Ferenc, Bluszt Henrik, Gárdián Lajos, Vank Gábor, Mészár Béla, Brunnschenk Róza, Geppert János, Sági Dániel, Tóth Antal, Traykony Pál, férfiszabók.

T. vidéki előfizetőinkhez!

Az új előfizetési negyed alkalmával felkérjük igen tisztelt vidéki előfizetőinket, hogy a lapunkra való előfizetést minél előbb megújítani sziveskedjenek. A pénz feladható postautalványon vagy bankátutalással. Hátralékos előfizetőink lapunkat, ameyer ma óriási anyagi áldozatok árán tartunk fenn, előzékenységből küldöttük, dacára, hogy tartozásukat mindeddig nem egyenlítették ki. Ezuttal ismételtén és utoljára kérjük, hogy követelésünket legkésőbb január hó 15-ig beküldeni sziveskedjenek, mert ellenkező esetben azt bírói uton érvényesítjük.

Az „Aradi Közlöny” 1921. január 1-től naponta 6 oldalon jelenik meg és bő tudósításban számol be a helyi, országos és világeseményekről.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	180 Lei,
Fél évre	90 Lei,
Negyed évre	45 Lei,
Egy hónapra	15 Lei.

Egy férj — két feleség.

Orosz Miklós aradi lakos elvált feleségétől Sverleszky Ilonától és nőül vette Szócs Bertát. Ez a házasság azonban nem szolgált akadályul arra, hogy mind a hárman együtt ne éljenek. Közös megegyezéssel a két asszony az ágyat foglalta le magának, míg a férj a bubos kemence tetején volt kénytelen éjszaka meghuzódni. Nem sokáig tartott azonban ez a békés együttélés. A házassági háromszög tagjai valami miatt összevesztek és feljelentették egymást a rendőrségen. Orosz Miklós feljelentette volt feleségét, hogy nagyobb mennyiségű ruhásműt lopott el. A volt feleség feljelentelte a volt férjét, hogy tőle 47.000 leit elikkasztott. Orosz Miklós feljelentette jelenlegi feleségét, Szócs Bertát csalás miatt, végül Sverleszky Ilona feljelentette volt férjét erőszakos szerelme miatt. Ma délután valamennyien megjelentek Dragiciu detektív főnök előtt. Itt aztán kiderült, hogy Orosz Miklós halálos szerelmes volt feleségébe és hogy a mostani feleségét akarja kismenni vágyonából. A rendőrség előtti azonban oly hatalmas lármát csaptak, hogy a detektív főnök elküldötte és egyenlőre fennbeidézni őket.

Havonta több vagon a kereskedőknek.

Az egyetemes vagonellátás miatt egy miniszteri rendelet értelmében az üzletvezetőség a saját területén egy cégnek egy hónapban legfeljebb csak öt vagonot adhatott szállításra, míg öt vagonon felüli szállításhoz csak a bucurestii központi vasútigazgatóság utalhatott ki vagonokat. Ma arról értesülünk, hogy a központi igazgatóságnál működő szállítási bizottság megengedte, hogy az üzletvezetőség nemcsak öt, hanem több vagonot is utalhat ki szállítási célokra. Az erre vonatkozó rendelet még nem érkezett Aradra.

AZ ARADI KÖZLÖNY
betekintés tel. 111.

HIREK.

— Lapunk legközelebbi száma a görög keleti újév miatt vasárnap reggel jelenik meg.

— Román újév. Holnap pénteken ünneplik meg román polgártársaink a Gregorianus új esztendőjét. A Gregorianus naptár szerint a görög keleti új esztendő 13 nappal későbbben köszönt be a polgári újévénél. Ma éjszaka a székesegyházban éjszakai mise volt. Újév napján, amely tisztára egyházi ünnep, csak a közhivatalokban lesz délután munkaszünet. A kereskedelmi és ipari élet nem fog szünetelni.

— Román-orsz. béketárgyalások. Bucuresti. Beavatott helyről jelentik, hogy Oroszországgal való béketárgyalások a legközelebbi jövőben megkezdődnek.

— Új határok Szerbia és Bulgária között. Páris. A szövetségesek hozzájárulásával Szerbia és Bulgária között a határokat újból meg fogják állapítani. Különböző polgári és katonai személyiségekből állították össze a határkiigazító bizottságot, amely már megérkezett Belgrádba. A bizottság, amelyet szerb és bolgár tagokkal fognak kiegészíteni, hamarosan megkezdheti működését.

— Kinevezés. Dr. Moldován Silvius prefektus dr. Popovics János ujszentannai községi orvost tiszteletbeli megyei főorvossá nevezte ki.

— Új népszámlálás. A Timisoaran (Temesváron) megjelenő Tara című lap arról értesül, hogy egész Erdélyben és Bánátban új népszámlálást rendeltek el. A rendelkezés okát nem tudják.

— Trockijt elcsapták. Washington. Trockijt elcsapták a vörös hadsereg parancsnoki állásából. Ezt a hírt azonban még nem erősítették meg.

— Nagy bányakatasztrófia. Berlin. A felsőbajorországi Hausmann-féle bányákban rövidzárlat következtében robbanás történt. Az oltási munkálatok alatt két ember életét veszítette és sokan a mérges gázok következtében megbetegedtek.

— Ki lesz Nyugatmagyarország kormányzója? Bécs. Parlamenti körökben úgy tudják, hogy Nyugatmagyarország átadása után dr. Dawy Robert osztályfőnököt nevezik ki a Bürgerland közigazgatásának legfőbb vezetőjévé.

— D'Annunzio — fiumei államfő. Páris. Fiumei jelentés szerint D'Annunzio megvárja a fiumei németgyűlési választásokat. Valószínű, hogy D'Annunziót választják meg fiumei államfőnek.

— Francia—magyar kamara. Budapest. Chelard francia kereskedelmi attasé kijelentette az újságírók előtt, hogy Budapesten magyar-francia kereskedelmi kamarát létesítenek.

— A középületek biztosítása. A városi tanács ma dr. Angel István helyettes polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen megállapította, hogy a város középületeket mely biztosító társaságoknál s-mily összeg erejéig biztosítsa tűzkr ellen.

— Az egyórletű liszt. Dr. Robu János polgármester az egyórletű olcsó lisztre vonatkozólag a következőket jelentette ki munkatársunk előtt: Az igényelők az egyórletű lisztet nem kaphják olcsóbban, hanem a kiosztás után az állami bizonyos százalékot visszafizet a jogosultaknak. A város az igényjogusultak névjegyzékét feltérjeszti a közéletmezési államtitkársághoz és ez fogja a megfelelő pénzüsszeget visszafizetés céljából a város rendelkezésére bocsátani.

— Kegyelem négy népbiztosnak. Horthly Miklós kormányzó négy halálra ítélt népbiztosnak, Vántus Károlynak, Bokányi Dezsőnek, dr. Agoston Péternek és Haubrich Józsefnek megkegyelmeztet.

A magyar pénzüintézetek feladata.

A megváltozott viszonyok egész új helyzet és feladatok elé állították az erdélyi pénzüintézeteket, amelyeknek szerepéről egy aradi bankember a következő nyilatkozatot tette:

— Annyi megállapítható, hogy az új területek pénzüintézeteiben oly nagy gazdasági erő rejlik, hogy ennek zavartalan érvényesülését közgazdasági életünk igen érzékeny károk nélkül sokáig nem nélkülözheti. Az eddigi tapasztalatokból azt kell azonban feltételeznünk, hogy az illetékes körök az erdélyi pénzüintézetek e speciális fejlődési irányát nem ismerik. Romániában ugyanis e téren inkább a nyugati országokban kialakult rendszer honosodott meg, amely szerint a takarékpénztári és bankári tevékenység szigorúban elhatárolódott. A takarékpénztárak megmaradtak eredeti formájukban — altruisztikus intézményeknek, a bankári tevékenységet pedig egyes nagy centrumokban létesített nagy bankok és azok mind sűrűbben kialakuló fiókhálózatok folytatják. Kétségtelen, hogy mindkét rendszernek megvannak az előnyei és hátrányai, de az bizonyos, hogy egy annyira bevált, a közönség érdekeivel és gazdasági igényeivel összeforrt intézmény továbbra is megállja a helyét különösebb támogatás nélkül már csak akkor is, hogy jogos érdekeiben sérelmet nem szenved. Az illetékes köröknek megfelelően tájékoztatva kell

lenniök a vidéki pénzüintézetek tevékenységének jelentőségéről és megfelelő szerepet kell juttatniök nekik a most folyamatban levő rendkívüli nagy horderejű kérdések megoldásánál, amelyekről nagy mértékben függ jövőjük kedvező alakulása. Elsősorban be kellene őket valamely formában vonni a gazdasági likvidáló bizottság munkájának előkészítésébe, mert a bizottság eredményes működésének alapfeltétele az, hogy a lehető legrészletesebben legyen tájékoztatva a kölcsönös gazdasági érdekeltségekről, amelyek Románia és a volt Monarchia régi államai között fennállanak. Ez a tájékoztatás elsősorban a pénzüintézetektől várható, úgy, hogy az általuk összeállított előkészítő adatok nélkül a bizottság munkája értelmében alig volna megkezdhető. Azt kell tehát mindenekelőtt kérni, tájékoztassák a pénzüintézeteket e rendkívül nagy jelentőségű bizottság szerepének lényegéről, készítsék el a pénzüintézetekkel a szükséges statisztikai adatokat, mert életbevágó érdekek kívánják, hogy ez a bizottság minél gyorsabban és minél eredményesebben működjék. Ha ezután a bizottság működésének eredményeképpen a vidéki pénzüintézetek most lekötött nagy erői felszabadulnak, semmi kétség aziránt, hogy hivatásukat továbbra is eredményesen fogják teljesíteni.

— A malmok felülvizsgálása. Megírtuk, hogy a malomtulajdonosok üzleti könyveit az öriési költségek megállapítása végett felül fogják vizsgálni. Jonescu közéletmezési felügyelő és Trimbitioni iparfelügyelő ma autón a megyébe utaztak, ahol egyes malmok könyveit megvizsgálják.

— Lakásügyből becsületsértés. Szedlák Gyula-Barthlenszky-Adámnak a Vajassy József-utca 26. szám alatti házában levő, két szobából álló asztalosműhelyét a lakáshivatal útján elrekviráltatta. Barthlenszky nem akart kimenni a helyiségből és ezért Szedlakkal együtt felment a rendőrségre. Utközben Barthlenszky becsületsértésben megsértette Szedlákot, aki fellejtette a sértegetőt a járásbírószágon. A mai tárgyaláson Zih József járásbíró Barthlenszkyt 100 lei pénzbüntetésre, nem fizetés esetén 5 napi elzárásra ítélte. Barthlenszky az ítéletet megvitte.

— Álmeikodni fog Arad febr. 14-én este 7 órakor-afelett a csodás megjelentetés felett, amit két napon egymásután rendez a közönségnek az aradi Fehérkereszt-Gyermekvédő Egyesület. A mulatság és művészet kezei szorítottak s mozgósítottak száz aradi családot a kortörténeti jelentőségű színházi este összeállítására. Négy élőképen kélezázan vesznek részt s a különszámok egész tarka serezeata ígér febr. 14-én este és másodikon d. u. 4 órakor olyan szórakozást, amelyen sokáig fog álmeikodni Arad közönsége.

— Autótulajdonosok jelentkezése. Dr. Dobay Aurél helyettes rendőrprefektus felhívja mindazokat az autótulajdonoso-

kat, akiknek forgalmi engedélyt közhasználatra állították ki, hogy e hó 17-éig okmányikkal jelentkezzenek Hara autóreferensnél. Azoktól, akik nem jelentkeznek, megvonják az engedélyt.

— Tanfolyam. F. hó 17-én kezdődik a II. lokomobil és cséplőgép-tanfolyam és I. hó 31-én a dynamo-tanfolyam az áll. fa- és fémipari szakiskolában. Beiratkozni lehet minden hétköznapon d. u. 4-7-ig a té. igazgatójánál.

— A képművészet szalon szennyezős állandó kiállítása díjtalanul megtekinthető délelőtt 10-től 1 óráig és délután 3-tól 7 óráig a Kulturpalota kistermében.

— Telőpontján a gazdasági krízis. Genf. A párisi Information newyorki tudósítójának jelentése szerint több amerikai bankház igazgatója beszélgetés közben kijelentette, hogy az általános gazdasági krízis elérte telőpontját és most már számolni lehet a viszonyok gyors javulásával.

— Mi lesz a kutyákkal? A magas kutyaadót kivették, de arra nem gondoltak, hogy mindenki nem tudja megfizetni az adót és így sokan elűzik háztól kutyájukat. Sokan már ki is kergették a bizonytalanságba a ház kedvencét. A szegény állatok most éhesen kóborolnak a városban és el lehetünk arra készülvé, hogy veszélyeztetni fogják az embereket. Az illetékes tényezőknél idejekorán kellene gondoskodni arról, hogy a kóbor kutyák ne veszélyeztessék az emberek testi épségét és módot kellene találni arra, hogy a szegényebb néposztály, amely nem luxusból lát

kutyát, könnyű feltételek mellett fizethesse az adót.

A boxbajnok titka.

Az angol és francia lapok sokat írnak most arról a párisi szenzációról, amely szerint az egész francia tudományos és sportvilág nagy izgalomba esett egy fiatal pehelysúlyú boxbajnoknak, az amerikai Johnny Coulonnak titokzatos erőmegnyilvánulása miatt. Minden közepes erejű ember könnyen felemeli a földről Coulont és az 51 kilóját egyszerűen úgy, hogy derékon kapja. De ha Coulon egyik ujjával könnyen megérinti ellenfele nyakát, másik ujjával pedig annak csuklóját, a világ legerősebb atlétája sem mozdítja meg helyéről. Cadme, az olympiai súlyemelő champion is kudarcot vallott Coulonnal. Charles Richet, a híres francia fizilógus és a Nobel-díj nyertese, valamint Sebilleau, Langlois, Camus és más hírneves tudósok kísérleteztek Coulonnal és megállapították a következőket: 1. hogy nincs semmiféle trükk, Coulon módszerében; 2. nincs szuggesztíóról szó; 3. hogy a tünemény nem abban rejlik, hogy fokozza a felemelendő tárgy súlyát, hanem inkább abban, hogy csökkenti az emelő egyén erejét. Megállapították még, hogy a nyaknak és csuklónak az a pontja, melyet Coulon megérint, egyénekenként változik és Coulon tapogatózva jut eredményhez. Richet ugynevezett „daisc”-cal is kísérletezett. Több egyén, — egy ízben heten voltak, — egymás kezét megfogta, Coulon az első ember nyakát megérintette ujjával, az utolsónak aki felemelni akarta, a csuklóját érintette meg, — a kísérlet így is sikerült. Sőt, ami a legtitokzatosabb, a tünemény, akkor is érvényesül, ha a láncc megörök, vagy is a kísérletezők egyikét nem érintik meg. Renaud Joseph, aki sporttechnikával foglalkozik, a következő véleményét mondta el a „Matin”-nek:

— Véleményem szerint Coulon a központi idegrendszer olyan pontjait érinti, amelyeket az anatómusok nem igen ismernek és amelyek megsemmisítik, vagy legalább csökkentik az izomon gyakorolt idegbefolyást.

De az a magyarázat nem fejt meg Richet kísérleteit három emberrel. A középső az, aki igyekszik Coulont felemelni, a két szélső könnyedén megérinti ennek a csuklóját. Coulon pedig csak ezzel a két szélsővel van kapcsolatban ismert módszerével. Az eredmény ugyanaz. Itt tehát Coulon nem érinti a felemelő idegrendszerét. A francia tudósok tehát nagy zavarban maradtak az új tünemény előtt, a kísérletek tovább folynak.

Gigány voltam.

(Almay Laci cigányprimás bandájában.)

A napokban nagyon szerencsétlenül ütött be a napi kártyapartim. Éjfélkor már ugyiszólván egy bani nélkül hagytam ott a kártyaasztalt. Lehangoztan ültem a füstös kávéházi márványasztalnál és azon törtem a fejemet, hogyan lehetne hirtelenében pénzre szert tennem. Összes számottevő ismerőseim neveit kombinációba vettem, vajjon kitől kaphatnék kölcsönt, de csakhamar sajnosan megállapítottam, hogy a legjobb emberi belátás szerint minden lehető és lehetetlen hiteforrásom is kimerült. A cigány muzsikált, néhányan mulattak én árván szomorkodtam. Szóval megvolt a teljes csendélet. Mikor hirtelen eszembe ötlött. Hopp, hiszen hegedülni én is tudok. Miért ne lehetnék én is cigány? Mert ha nem is játszom úgy, mint Almay Laci, de talán kontrásnak mégis csak megfelelek a bandájában.

Almay Lacinak talán éppen szüksége volt egy kontrásra, vagy talán, mert csak nagyon szépen kértem, de elég az, megengedte, hogy egy este hegedüljek a bandájában. Legelőször is kérésemre Faludy Károly a Városi színház kitűnő komikus, aki tudvalevőleg a maszkirozásnak is elismert mestere, vett házi kezelésbe, hogy illendő cigány faragjon belőlem. Hosszas művészi munka után, mikor elbocsájtott, alig ismertem magamra. Fekete paróka és egy végnélküli rettenetes harcsabajusztól lett félelmetes külsőm. Kis lámpalázzal kiüzdöttem, mikor helyet foglaltam a bandában. Ugy éreztem, hogy mindenki engem néz, pedig csak képzeltetés volt az egész. Almay Laci észrevette zavaromat, mert mielőtt elkezdtük volna a játékot, hát rám szólt: — Azután vigyázzon, ám kollega ur, nehogy hamisat fogjon. Eleinte kedvetlen a banda, mert a terem meglehetősen üres. Egyszerre egy ismert aradi milliomos jön be a családjával vacsorázni. Egyszerre jobb kedvre hangolódnak a gyerekek, főként mikor a primás is diszkrétten hátraszól: — Lacse durue. Ami magyarul „jó urat” jelent. Almay Laci hangfogót tesz a hegedűjére és odalopódzik a milliomos kisasszony háta mögé.

Ebben a pillanathban egy gazdálkodó külsejű ur, aki idáig a sarokban ült teljesen csendben, kurjant bele a szomorú nótába: — Lacikám az én fülembé húzad. — És a hívás megpecsételéseül tíz liter bort rendelt a bandának. A milliomos elszégyenlte magát és pezsgő után kiabált. Ez után végképpen a saját partjára hangolta a fiukat. De a földbirtokos sem akart szégyenbe maradni. Végre is a banda két felé oszlott. Én három társammal az ő asztala mellé kaptam beosztást. A mi emberünk egy darabig csendben hallgatta a muzsikát, de mikor már alaposan a pohár fenekére itézett, vezényelni kezdett a bandának. Legfőként az én bajuszzommal volt különösképpen fennakadva. Nagyon megtetszhettem neki, mert erőszakoskál az akarta, hogy én legyek a primás és én nem győztem eleget szahadkozni, hogy én örök életemben csak egyszerű szerény kontrás voltam. Tányérozni is mentem. Ezt egy kis vita előzte meg.

Borzalmas gyermekgyilkosság.

SZOLNOK. Az itteni feherpályaudvaron zsákba varrva egy nyolc éves, urias gyermek holttestét találták. A nyomozás megállapította, hogy a gyermeket brutális módon meggyilkolták. Az is megállapítást nyert, hogy a gyermeket Kis István törökszentmiklósi lakos egy társával elcsalta és meggyilkolta. A gyermek szülei még nem jelentkeztek. A gyermekgyilkosságról még a következőket jelentik: Kis István törökszentmiklósi földmives bevallotta, hogy a gyermeket a feleségével együtt Budapesten a keleti pályaudvar félreeső helyén meggyilkolta, a ruháját és aranyóráját értékesítette. Majd a holttestet egy zsákba varrták és magukkal vitték Szolnokig, ahol a teherpály-

udvaron letették. Kísnek ez a vallomása azonban megdőlt, mert a nyomozás a tényállást a következőképpen állapította meg: A kisleányt Ábrahám István rovottmultu ember gyilkolta meg Kis Istvánnal együtt. A gyermeket cukorral Budapestről magukkal csalták a vonatra és Szolnok előtt leszállottak. Ábrahám a szántóföldön erőszakot követett el a gyermek ellen, majd keresztüllötte a fejét. Társa, Kis István a vergődő áldozatot egy késsel halálra szurkálta. Ábrahámot a rendőrség szénlopásért már régebben letartóztatta. Most kórházban fekszik. Megállapították a bestiális módon meggyilkolt leány személyazonosságát. A leány Zajkovic Károly budapesti lakos leánya.

Tudniillik a banda egy része azt kívánta, hogy a rend kedvéért az egyik kezemet tegyem zsebre a tálcázás közben. Ez tudniillik az ellenőrzés, mert a banda szemmel kíséri a tálcázót, hogy a kezét nem szedi-e ki a zsebéből, szóval, hogy nem vesz-e ki a tányérból. Ezt én meg is fogadtam és a tányért kezembe fogva mentem végig a teremben. A földbirtokos előszedett zsebéből egy százeleest, meglobogtatta, ráköpöködött egy keveset és a homlokomra ragasztotta, de nem volt szabad addig levennem, míg a banda el nem játszotta a Ritka buzát. A milliomosok is már nagyon jókedvben voltak. A szép szöke milliomos kisasszony nagyon temperamentumosan énekelt. A papa felkapott egy poharat és olyan mozdulatot tett, mint aki bele akarja vágni a tükörbe. Majd hirtelen meggondolta magát és ilyen kéréssel fordult a meglepődött fizetőpincérhez: — Mondja főúr, mennyibe kerül ez a tükör? A fizető egy kevés gondolkodási idő után kijelentette, hogy kétezer leibe. A milliomos erre diadalmasan kiáltott fel: — Mert ilyen sokat kért, azért sem töröm be. Nagyszerű, megspóroltam legalább kétezer leit.

Megint tányérozni ment az egyik kollega, de időközben magunkra haragítottuk a földbirtokost, mert mikor hozzáért a tányér, visszakövetelte az előbbi kilencvenkilenc leit. Tudniillik az előbb nekem százat adott és én nem adtam vissza belőle. Mikor ő csak egy leit szánt a bandának. Persze ez ellen az eljárás ellen mind tiltakoztunk és ott-hagyva a földbirtokost, mind a diadalmas milliomos asztalához hurcolkodtunk. A gazdálkodó most könyörgésre fogta a dolgot. Mondta, hogy csak tréfált és erőszakkal megint száz leit dobott a tányérba. De Almay Lacit nem lehetett megvesztegetni és a leghatározottabban jelentette ki: — Csak uriembereknek hegedülök.

Lassanként elérkezett az éjszaka. Már részben örültem is neki, mert nem kevésbé elfárasztott a sok muzsikálás. Záróra van, a lámpáknak a fele leoltódik. A fizetőpincér szaladgál asztalról-asztalra. A milliomos sokallta a számlát és minden egyes tételt

külön felülvizsgált. A földbirtokos tökéletesen el volt ázva és mindenképpen a cigányokkal akart csókolódnani. A banda is összeszámolta a keresményt. Az osztokodás rendben folyt le és mikor én is megkaptam a jól megérdemelt részemet és kezeimmel végigtapogattam a bankókat, láttam, hogy mégis csak meg kellett volna fogadnom Almay Laci jóakaratu tanácsát, hogy vigyázzak, hogy hamisat ne fogjak, — mert tényleg hamisat fogtam.

(S. E.)

Sikkasztó volt államtitkár.

BUDAPEST. Az államrendőrség letartóztatta Bartha Jenőt, a Károlyi-kormány volt belügyi államtitkárát, zsarolás miatt. Vele együtt két társát is letartóztatták. A volt államtitkár több gyógyszerészről 440.000 koronát zsarolt ki az a fenyegetéssel, hogy fel jelenti őket, hogy gyanús üzleteket kötöttek.

A hadinyereségadók új kivetése ellen.

Megírta, hogy az aradi pénzügyigazgatóságnál megkezdtek az előkészítési munkálatokat a hadinyereségadó folytatolagos kivetésére, miután a kormány kimondotta, hogy 1922-ig minden évet hadiévnak minősít. Miután ez a súlyos adó csak a volt magyar területeken van érvényben, a régi királyságban nem és így nekünk külön megterhelést jelent, az Aradi Kereskedők Köre ma kérvényt küldött a pénzügyi államtitkársághoz Chujra (Kolozsvárra) ennek az adónak a törléséért és a kivetési munka beszüntetéséért. Arra az esetre, ha ez nem teljesítenék, azt kérte a Kereskedők Köre, hogy miután a békebeli tízezer korona jövedelemnek ma legalább százezer korona, tehát 50000 leu az egyenértékese, s a szolgálati illetményeknél már eddig is legalább 30.000 korona mentes volt a hadinyereségadótól, rendelje el legalább a kormány, hogy hadinyereségadót csakis az

30.000 leu felüli jövedelemnél lehessen kivetni, ha a hadi évben többje volt az adózónak a békeévi jövedelemnél. A kérelem teljesítése kívánatos és igazságos is volna.

Vázsonyi a bolsevisták ellen.

BÉCS. A Neue Freie Presse-ben Vázsonyi Vilmos nyilatkozik a népbiztosok ügyében. Vázsonyi kijelenti, hogy nem kíván a bolsevisták részére elnézést és kegyelmet. Büntetőjogi üldözésüket teljesen jogosnak tartja. Az Arbeiterzeitungban ezért Kunfi Zsigmond éles támadást intéz Vázsonyi ellen.

A baranyai köztársaság.

BUDAPEST. Baján a jugoszláv kormány megbízottai tárgyalásokat folytatnak Linderékkel a baranyai köztársaság megvalósítása ügyében. Linder Béla és Hoffmann Ottó a pécsi szociáldemokrata párt megbízottai folytatják a tárgyalásokat erről az aknamunkáról. Részletek a tanácskozásokról nem szivárogtak ki.

Mozi.

A mozgóképszínházak műsora. Január 14-én az Apollóban: A szerelem bolondjai. Jókai Mór regénye filmen. — Az Urániában: A négy muskétás. Vigiliák 5 felvonásban.

Duci bácsi utolsó fellépte az Urániában. Duci bácsi, a közkedvelt komikus úgy látnak nem veszett népszerűségéből, mert most is szívesen hazakel vonz az Urániába, ahol a Négy muskétás című szellemes bohózatban ragyogtatja istenáldotta humorát. Nem tudunk eléggé hálásak lenni Duci bácsinak, hogy egy-egy órára elfelejteti velünk a mindennapi élet bajait, gondjait, s groteszk mókáival a legkomolyabb embert is könnyekig kacagtatja. A négy muskétás kezei között különösen érvényre jut Duci bácsi játéka, mert a szellemes bohózat egymásután nyújtja a legpompásabb helyzetkomikumokat. A négy muskétás Duci bácsi fellépésével pénteken megy utoljára az Urániában.

A meyerlingi tragédia az Urániában szombattól kezdve kerül vetítésre. A közönség körében már is óriási érdeklődés a szenzációs történelmi filmre iránt, amely Rudolf trónörökös és Vecsera bárónő szerelmi tragédiáját rajzolja meg reális színekben.

Jókai-regény az Apollóban. Jókai Mór, a halhatatlan magyar író egyik legcsodásabb és legelterjedtebb regényét, A szerelem bolondjait mutatja be filmen péntektől kezdve az Apolló színház. A regény megkapó szépségeit művészi stíluserzéssel adja vissza a nagykonceptiójú film, amelyet a híres Uher-filmgyár állított elő a legkiválóbb magyar színművészek: Gombaszögi Frida, Gál Gyula, stb. szereplésével.

A szerkesztésért
KÁROLY JÓZSEF
felel.

Szása Gorodinsky
hangversenye
január 16-án
a Kultur-palotában
Jegyek: 6-50 Lei-ig Blochnáj.

Apró hirdetések

Levelezés.

FIATAL ÖZVEGY 33. jelígenek levele van a jelzett helyen. 206

Alkalmazás.

TISZTESSÉGES dolgos mindenek leány, jó bizonyítvánnyal azonnalra felvétetik. Strada Consistoriului (Batthyány-utca) 23. I. em. jobbra 1000

GEBILDETES junges Mädchen sucht Stelle als Hausfräulein nur zu feiner Familie. Briefe unter „Gebildet“ an die Administration dieses Blattes. 192

HÁZVEZETŐNEK ajánkozik megbízható fiatal nő. Gyermekek gondozásáért vállalja. Cim Piata Stefan Cel mare (Vilmos császár-tér) 3. I. em. ajtó 9. 196

KÖZELI GAZDASÁGBA mindenek szakácsnő keresetik szerény igényű, fiatal özvegy, gyermektelen nőten, segédíszlethez aki a háztartás vezetéséhez ért. Ajánlatokat „Allandó” jelígre a kiadóhivatalba kérek. 198

MINDENES, főzni tudó keresetik. Cim: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10436

Lakás.

KÉT ELEGÁNSAN BUTOROZOTT SZOBA lakásigazolvánnyal bíró uriembernek kiadó. Ajánlatokat „Február” jelígre a kiadóba kér. 199

Vétel és eladás.

GYERMEKKOCSI, zongoraszék, szalon garnitúra eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10436

HUSZONNYOLC DARAB 1/2 éves süldő és 75 darab 2 hónapos feketé tarka malac részletekben is eladó. Értekezés és megtekintés a Pécska-Szenttamási állomásnál. 200

BUTOR. Ebédlő és hálószobák olcsó árban kaphatók Wiegenfeld butoraktár, Strada Eminescu (Deák, Ferenc-utca) 4836

Ingatlan.

DEZSŐ-ÚT, 21. sz. magánház, kerttel, elfoglalható lakó-sal eladó. 209

KISFENŐI állomás mellett padolt 3 szobás elfoglalható ház eladó. Értekezés Aradon, Lipót-utca 6. 201

Üzletek.

BETEGSÉG-MIATT betvárosban, jótételező, élelmiszer üzlet berendezéssel 5500 Leórt eladó. Értekezhetni, Schlichter-nél, Arpad-tér 5. 19

Különféle.

NYAKKENDŐK újrakalkulását valamint harisnyák talpalását (klinika) juttányos ár mellett vállalja Bitter Mariska, Piata Catedralei (Tökölly-tér) 5a) sz. 197

NÉGYEZER KÉT ÉVES vágású erdei méter bükkhasáb juttányosan eladó, vagy annak leszállítására és értékesítésére társat keresek. Kalkó, Part-utca 10. 202

APRÓHIRDETÉSEKET az Aradi Közlöny részére felvesz Wallinger István hirdetésfelvételi irodája Lázár Vilmos-utca, Klein I. hirdetői és hírlap irodája Strada Romanului (Zrínyi-ú.) és Mandi, Boulevardul Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papírüzlete.

Lapkihordópár jó fizetéssel azonnal felvétetik.

Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Szombaton

Bukarestbe

utazom. Sürgősen elintézendő ügyekben megbízásokat elvállalok. 205

Vadászkürt, BLUM.

Domán Ignác aradi özég zsák és ponyva kölcsönző üzletét átvettük és azt fenti cég alatt változatlanul tovább vezetjük. Cégünk vásárol és elad, mindenker a legolcsóbb napiáron gabonás, lisztes, korpás, sós, szemes, cement és minden egyéb fajta zsákot, valamint új és használt ponyvát minden nagyságban, melyet kölcsön is adunk. 37

Baumann János és Baumann Lajos, mint Domán Ignác özég tulajdonosai Strada Josif Vulcan (Kazinozy-utca) 11.

Hölgyek figyelmébe!

Legújabb tavaszi modell-jaink már megérkeztek. 10487

Kalap-Salon

Str. I. Vulcan (Kazinozy-ú.) 2., földszint.

BAUMANN LAJOS

ARAD

Iroda: Str. Josif Vulcan (Kazinozy-ú.) 11. Lakás: Piata Avram Iancu (Szabadságtér) 11. 88

hordókereskedő, vesz és elad minden nagyságu hordókat. Egyben értesítem a t. Bortermelőket és kereskedőket, hogy hordókat kölcsönbe is adok, úgy helyi tarolásra mint szállításra.

Kereskedők figyelmébe!

Fehér kristály cukor 29.50 Lei

Fehér kocka cukor 31.— Lei

Kapható: 190

Darvas - cégénél

Str. Horia (Széchenyi-ú.) 1.

HIRDETMEY.

Az 1921-1922. évi telekértékelő kivétel bizottság (Acsev-palota I. em. 18. sz. ajtó) folyó évi január hó 15. és 17-ik napján délután 4 órakor kezdődőleg az alábbi területeket fogja tárgyalni, miről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a tárgyaláson személyesen, vagy igazolt megbízott útján megjelenhetnek, észrevételeiket megtehetik és a határozatot meghallgathatják. A határozat ellen annak kihirdetésétől számított 15 nap alatt az adóhivatali iktatóba (Acsev-palota I. em. 8. sz. ajtó) benyújtandó a közigazgatási bizottsághoz címzett felelőbeszék van helye.

Január 15-én szombaton: Markó, Krivabara, Szent-Tamás, Szeregyháza, Gábor, Póva, Sarló, Ménésvölgy, Birkásdiulák.

Január 17-én hétfőn: Gáj Juhász-utca, Gáj Orovit-utca, Gáj Szerb-utca, Gáj Str. Biserici (Templom-utca), Gáj Str. Faurilor (Kovács-utca), Gáj Kut-utca, Gáj Utca, Gáj Nyit-utca, Gáj Csorda-utca.

Arad, 1921. január hó 13-án.

Dr. Angel, s. k. bizottsági elnök.

Aranyat, ezüstöt bármily mennyiségben a legmagasabb áron vesz a

BRANDESZ-féle ékszergyár részére a

Központi Aranybevéltő ékszerész

ARADON, Boulevardul Regele Ferdinand I. (József tőrg-ut) 12. 5207

Vésnöki munkát szép kivitelben aranyba és ezüstbe elvállal.

Arany- és ezüst-ékszerész.

E K É K E T,

KUKORICAVETŐGÉPEKET, EXSTIRPATOROKAT, stb. DRÓTSZEGEKEKET, KASZÁKAT, LÁNCOKAT, SZŐLLŐ- PERMETEZŐKET, stb.

RÉZGÁLICOT, KÉNPÖRT, GUMMITÖMLŐKET, stb. MINDENNEMŰ MŰSZAKI CIKKBEKET, GÉPOLAJOKAT, stb.

raktárról azonnal szállít nagyban és kicsinyben az

Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület Géposztálya

SIBIU (Nagyezoben), Salzgasse 22. valamint annak fiókja Segesvár, Baiergasse 47. és főlerakata Hann és Társa R.-T. Chuj (Kolozsvár), Heltai-ú. 3. 194

Névjegyeket, levélpapírokat, meghívókat, üzleti és hivatali

NYOMTATVÁNYOKAT

kisebb-nagyobb mennyiségben legjutányosabb, legcsinosabb kivitelben és legjobb papíroson készít az

Aradi Közlöny nyomdája

:: (Az Arad-osanádi egyesült vasutak palotájában) ::

Hirdetmény.

A Magyar-Olasz Bank részvénytársaság alapítása alkalmával egy syndikatus, — melynek alulírott bank is tagja — a Magyar Agrár és Járadékbank részvénytársaság részvényeinek felajánlotta részvényeiknek Magyar-Olasz Bank r.-t.-i részvényekre való átcserelését.

Hogy ezen átcserelés a Magyar Agrár és Járadékbank r.-t. azon részvényeseinek is lehetővé tétessék, akik a román királyság területén laknak, a fentemlített syndikatus nevében ezennel kérészeknek nyilatkozunk a részvénycseréi a következő módzatok mellett fogatosítani.

3 darab Magyar Agrár és Járadékbank r.-t.-i részvény, 1920. évi szelvényvel átcserelhető 7 darab 1920. évtől kezdődő osztalékjogosultsággal bíró Magyar-Olasz bank r.-t. részvényre, illetve egy darab Magyar Agrár és Járadékbank r.-t. részvény átcserelhető 2 darab egész Magyar-Olasz bank r.-t.-i részvényre és egyharmad ily részvényről szóló ideiglenes elismervényre.

Felhívjuk a Magyar Agrár és Járadékbank r.-t. azon részvényeseit, akik ezen átcserelési jogot igénybe venni óhajtják, hogy, az 1921. évtől kezdődő szelvényekkel ellátott részvényeiket 1921. január hó 21-ig, a szokásos pénztárórak alatt, elismervény ellenében szolgáltatassák be:

Temesvárott: a Temesi Agrár Takarékpénztár r.-t.-nél,

Marosvásárhelyt: az Agrár Takarékpénztár r.-t.-nél,

Nagyváradban: az Önszegélyező Népbanknál.

A fentnevezett intézetek által kiállított elismervények ellenében a Magyar-Olasz bank r.-t. megfelelő csere-részvényei egy később hirdetendő időpontban, de legkésőbb 1921. június 30-ig a jogosultaknak rendelkezésükre fognak bocsáttatni. 195

Wien, 1920. november 24-én.

Allgemeine Depositenbank.